

Psykologiska institutionen

Anvisningar till kursen

Organisationspsykologi: Introduktion och problemställningar (7,5 hp)

Specialistutbildning i
Organisationspsykologi, 45 hp

2012-01-20
2012-04-20

Innehåll

Beteendevetenskap som grund för organisationspsykologi introduceras utifrån hur man tänker och forskar inom området. Rollen som konsult med kontrakt, uppföljning och utvärdering belyses. Olika sätt att göra omvärldsanalyser som ger beslutsfattare ledning i syfte att stödja beslutsfattande diskuteras liksom processkonsultation. Kursen behandlar också gränsdragningar mellan innehåll i konsultation, handledning, coaching, grupputveckling och teambuilding. Frågor om värdegrund och om etiska, existentiella och kunskapsteoretiska ställningstaganden belyses. Grupphandledning och -diskussioner om organisationsinriktat arbete ingår.

Kursen arrangeras i form av föreläsningar och seminarier med huvudsakligen teoretiskt innehåll samt handledning i mindre grupper på praktiskt organisationsinriktat arbete. Kursen bygger på aktiv medverkan i seminarierna och på att deltagarna mellan undervisningstillfällena bedriver litteraturstudier på egen hand.

Kursens förväntade studieresultat

Efter avslutad kurs förväntas deltagarna kunna:

- Redogöra för grundtankarna i psykologiska perspektiv på organisationer
- Beskriva rollen som konsult utifrån olika perspektiv samt kritiskt granska skillnader och likheter mellan olika perspektiv
- Beskriva vad en omvärldsanalys kan innehålla och hur den kan användas i ett konkret fall
- Tillämpa en organisationspsykologisk ansats på ett konkret fall
- Problematisera skillnader och likheter när det gäller organisationspsykologins tillämpningsområden (t ex konsultation, handledning, coaching och grupputveckling) med utgångspunkt i kurslitteraturen

Kunskapskontroll och examination

Kursens uppläggnings innebär att man läser, diskuterar och examineras kontinuerligt. Kursen bygger på medverkan i diskussionsseminarier och deltagande i grupphandledning på eget organisationsinriktat arbete. De förväntade studieresultaten examineras genom två individuella skriftliga hemtentamina.

Ett sjugradigt målrelaterat betygssystem tillämpas. Det totala betyget på kursen baseras på en sammanvägning av betygen på respektive hemtenta, där respektive hemtenta utgör 50 % av betyget. Sammanvägningen görs så att respektive betyg motsvarar en siffra 1-5 (A=5, B=4, C=3, D=2, E=1). Det totala betyget utgörs sedan av medelvärdet av samtliga betyg. För att få ett slutbetyg krävs minst betyg E på respektive hemtenta.

För att få slutbetyg på kursen krävs dessutom att följande kurskrav är uppfyllda:

- Närvaro och aktivt deltagande vid undervisningstillfällena.
- Inlämning av diskussionsfrågor kring kapitel i kurslitteraturen.
- Inlämning av skriftlig beskrivning av problemområden kopplade till egna erfarenheter och kurslitteraturen.

Betygskriterier

Följande betygskriterier gäller på kursen:

- A *Utmärkt*
Studenten kan självständigt koppla ihop centrala begrepp, teorier och modeller. Studenten argumenterar och diskuterar självständigt i förhållande till kurslitteraturen samt integrerar på ett förtjänstfullt sätt relevanta principer och problematiseringar på ett övergripande teoretiskt plan.
Studenten har uppnått 90% rätt på hemtentamen.
- B *Mycket bra*
Studenten kan med egna ord redogöra för skillnader och likheter mellan centrala begrepp, teorier och modeller samt resonera kring de centrala begreppens relevans, tillkortakommanden och giltighet.
Studenten har uppnått 80% rätt på hemtentamen.
- C *Bra*
Studenten kan med egna ord redogöra för skillnader mellan centrala begrepp, teorier och modeller samt applicera centrala begrepp på egna exempel.
Studenten har uppnått 70% rätt på hemtentamen.
- D *Tillfredsställande*
Studenten kan redogöra för centrala begrepp, teorier och modeller med egna ord.
Studenten har uppnått 60% rätt på hemtentamen.
- E *Tillräckligt*
Studenten kan definiera centrala begrepp och redogöra för huvuddragen i relevanta teorier och modeller.
Studenten har uppnått 50% rätt på hemtentamen.
-
- Fx *Otillräckligt*
Komplettering krävs för att de förväntade studieresultaten ska ha uppnåtts.
- F *Helt otillräckligt*
De förväntade studieresultaten har inte uppnåtts. Studenten har inte uppnått 50% rätt på hemtentamen.

Litteratur

Alvesson, M. & Sveningsson, S. (red.) 2007. *Organisationer, ledning och processer*. Lund: Studentlitteratur. 978-91-44-02161-4 (kap 1, 2, 3 och 4).

Vetenskapliga artiklar och bokkapitel.

Blake, R.R. & Mouton, J.S. (1982). *Consultation*. Reading, Mass: Addison-Wesley. (Kapitel 32).

Brytting, T. & Trollestad, C. (2000). "Managerial thinking on value-based management", *International Journal of Value-based Management*, 13(1), 55-77.

Ives, Y. (2008). What is "Coaching"? An exploration of conflicting paradigms. *International Journal of Evidence Based Coaching and Mentoring*, 6 (2), 100-113.

Lärare

Erik Berntson erik.berntson@psychology.su.se, 08-16 36 83 (kursansvarig)

Erik Berntson är docent i psykologi och verksam som forskare och lektor vid Psykologiska institutionen på Stockholms universitet. Tidigare anställd som vid Arbetslivsinstitutet fram till 2007. Forskningsområden: innebörden av begreppet anställningsbarhet och dess betydelse för individers hälsa och beteenden i organisationer. Betydelsen av sociala relationer i arbetslivet. Medverkar för närvarande i ett forskningsprojekt knutet till Göteborgs universitet med inriktning på chefers arbetsmiljö och rörlighet i offentlig förvaltning.

Siv Boalt Boëthius, (SBB), siv.boalt-boethius@edu.su.se, 070-625 16 28 (kursansvarig)

Siv Boalt Boëthius är professor emerita, arbetar som organisationskonsult nationellt och internationellt och med forskning med inriktning på grupp och organisation. Anställd vid psykologiska institutionen som forskare respektive universitetslektor 1973-1988. Docent vid institutionen 1990, verksamhetschef och rektor vid Ericastiftelsen i Stockholm 1988-2002. Adj. professor vid pedagogiska institutionen, Stockholms universitet 1996- 2002. Gästprofessor vid Köpenhamns universitet 2002-03, där jag alltjämt har uppdrag.

Gunnela Westlander, (GW), gunnela.westlander@mailbox.tele2.se (kursansvarig)

Gunnela Westlander är professor emerita, arbetslivsforskare med inriktning social- och organisationspsykologi. Docent 1977 vid Psykologiska institutionen, Stockholms universitet. Verksam som forskare, enhetschef och professor vid Arbetsmiljöinstitutet fram till 1995. Därefter knuten till forskarutbildningarna vid KTH och Institutionen för industriell arbetsvetenskap, Linköpings universitet. Deltagit i en rad stora förändringsprojekt, på senare tid som forskningshandledare och rådgivare. Internationella expert- och utvärderingsuppdrag för forskningsfonder och forskningsinstitut.

Tomas Brytting (TB),

Tomas Brytting är docent vid Handelshögskolan i Stockholm och arbetar idag som forskningsledare vid Institutet för organisations- och arbetslivsetik (IOA) på Ersta Sköndal Högskola. Huvudsakliga forskningsområden: Organisationsteori och företagsetik. Speciella intresseområden: människan som organisationsutformare. Arbetade under 1990-94 vid FA-rådet inom forskningsprogrammet Ideologi och Norm; 1995-2000 med uppbyggnaden av Centrum för etik och ekonomi vid Handelshögskolan i Stockholm. Är även verksam som föredragshållare, skribent och konsult inom området företagsetik.

Handledare

Louise Edberg (LE) louise.edberg@organisationspsykologerna.se

Louise Edberg är leg psykolog och verksam som organisationskonsult vid Organisationspsykologerna. Tidigare VD för Visavi AB som tillhandahöll Personal- och Krisstöd till organisationer inom offentlig och privat verksamhet. Bred erfarenhet av grupprelationskonferenser, framförallt internationellt. Medlem i IFSI, Frankrike. Styrelseledamot i Employee Assistance European Forum (EAEF) med säte i Belgien.

Johan Grant (JG), johan.grant@organisationspsykologerna.se

Johan Grant är fil dr och leg psykolog och verksam som organisationskonsult och ägare till konsultföretaget Organisationspsykologerna. Johan har varit verksam som konsult på heltid sedan 1997. Han har bred erfarenhet av konsultation mot offentliga verksamheter, privata företag och idéburna organisationer på olika nivåer i Sverige och internationellt. För närvarande arbetar Johan med successionsfrågor.

Renate Grønvoid Bugge, (RGB) bugge@kriseledelse.no

Renate Grønvoid Bugge är huvudsakligen verksam som organisationskonsult i Norge och i Sverige med eget företag firma KOL A/S Krise/Organisation/Ledelse. Hon har norsk psykologutbildning, är norsk specialist i klinisk psykologi och i arbets- och organisationspsykologi. Hennes huvudinriktningar är klinisk praktik, konsultativ verksamhet och ledningsuppdrag i Norge och i internationella kris- och biståndsorganisationer, där hon bland annat arbetat med uppdrag i forna Jugoslavien och i Mosambique. Hon har tidigare varit direktör för Regioncenter för barn- och ungdomspsykiatri i Vest-Agder samt hälsodirektör för ett regionkontor i den norska Försäkringskassan.

Lars Gustafsson (LG) admin@valenceconsulting.se

Lars Gustafsson är leg psykolog och organisationskonsult och arbetar som utbildare, handledare, konsult och coach i det egna företaget Valence Consulting AB. Han har arbetat med denna typ av uppdrag sedan 1985 och också varit reservofficer, psykoterapeut samt konsult vid grupprelationskonferenser i Sverige och utomlands. Lars intresserar sig särskilt för förhållandet mellan lärande (pedagogik) och tillämpning (operativt) i arbetssituationer. Han är medlem i AGSLO, OPUS och ISPSO.

Examinator

Professor Magnus Sverke, Psykologiska institutionen, Stockholms universitet

SCHEMA VT 2012

Kurs A. Organisationspsykologi: Introduktion och problemställningar

Datum och tid	Lokal	Lärare	Innehåll	Litteratur
----- Fredag 20 januari -----				
9.00 - 10.30	U10	MS, EB, SBB, GW	Introduktion (F) Teoretiska perspektiv på org. arbete	
11.00 - 12.15	U16	EB, SBB, GW	Praktiska frågor med kursen (F)	
12.15 -13.30	–	–	Lunch	
13.30 - 15.00	U10	GW	Analys av konsultrollen: Utgångspunkter (F)	BM
15.15 - 16.00	U10	EB, SBB, GW	Summering av dagen Hemuppgift till nästa gång (S)	

Datum och tid	Lokal	Lärare	Innehåll	Litteratur
----- Fredag 17 februari -----				
9.00 – 10.00	U15	GW	Rambetingelser på organisationsnivå (F)	Alvesson Del I
10.15 – 10.45	U15	EB, SBB, GW, LE, JG, RGB, LG	Introduktion av handledningsmomentet (F)	
10.45 – 12.15	U10B A402 U18 U17	LE JG RGB LG	Grupphandledning på organisations- inriktat arbete	
12.15 – 13.30		–	Lunch	
13.30 – 14.45	U15	SBB, GW	Genomgång av hemuppgift (S) Examinationsuppgift I till nästa gång	BM
15.00 – 16.00	U15	SBB	Gränsdragningar, konsultation/hand- ledning, coaching mm. (F)	Ives

Datum och tid	Lokal	Lärare	Innehåll	Litteratur
----- Fredag 23 mars -----				
9.00 – 10.30	357	TB	Etiska aspekter på konsult- och organisationsarbete (F)	Brytting
10.45 – 12.15	U10B U14 U18 U17	LE JG RGB LG	Grupphandledning på organisationsinriktat arbete	
12.15 – 13.30		–	Lunch	–
13.30 – 14.45	U10	SBB, GW	Genomgång av Examinationsuppgift I Examinationsuppgift II till nästa gång (S)	Alvesson
15.00 - 16.00	U10	EB, SBB, GW	Reflektioner kring dagens föreläsning (S)	

Datum och tid	Lokal	Lärare	Innehåll	Litteratur
----- Fredag 20 april -----				
9.00 – 10.30	U15	EB, SBB, GW	Genomgång av Examinationsuppgift II Utvärdering av kurs A (S)	Alvesson
10.45 – 12.15	U10B U14 U18 U17	LE JG RGB LG	Grupphandledning på organisationsinriktat arbete	

OBSERVERA!

Kurs A (Organisationspsykologi: Introduktion och problemställningar) avslutas i samband med lunchen den 20 april. Kurs B (Organisationsteori och organisationspsykologi) *börjar direkt efter lunch* (13.30) den 20 april.